

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบทัศนคติของครูประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมทาง
การเมืองในระบบประชาธิปไตย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความสำนึกและความ
สนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย การมองเห็นความสำคัญ
ของการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมือง การมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์
และสนใจเข้าร่วมในกระบวนการกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในระบบประ
ชาธิปไตย เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างครูประถมศึกษาชายและหญิง ครูประถม
ศึกษาอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปีและ ๓๔ - ๕๐ ปี และครูประถมศึกษาผู้ต่ำกว่า
อนุปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบ
ทัศนคติของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของครูประถม
ศึกษาในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อต้องการทราบว่าทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ในระบบประชาธิปไตยอย่างไร ซึ่งครูประถมศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้รับการ
ศึกษาจากสถาบันครูจะมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนี้แตกต่างกันอย่างไร อันจะเป็นผล
สะท้อนให้รัฐบาลได้ตระหนักถึงการที่จะพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป เพราะครูประถม
ศึกษานี้เป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในการอบรมสั่งสอนเยาวชน เพื่อปลูกฝังให้มี
ทัศนคติที่ดีที่ถูกต้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

เมื่อทราบความแตกต่างทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบ
ประชาธิปไตยของครูประถมศึกษา ก็เพื่อเสนอให้ผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้องในการพัฒนา
ประชาธิปไตยหาทางส่งเสริมให้ครูประศึกษามีทัศนคติที่ดีที่ถูกต้องในการมีส่วนร่วม
ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เพื่อให้นำไปใช้ถ่ายทอดและสร้างกระบวนการ
อบรมกล่อมเกลาเยาวชนให้มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประ
ชาธิปไตยต่อไปในอนาคต การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการกับครูประถมศึกษาใน

จังหวัดสมุทรสาคร จำนวนครูประถมศึกษาชาย ๒๖๘ คน หญิง ๔๔๐ คน ครูประถมศึกษา
 ศึกษายุ่งระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปี ๔๘๖ คน อายุ ๓๔ - ๕๐ ปี ๒๒๒ คน ครูประถมศึกษา
 ศึกษาวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรี ๒๖๗ คน วุฒินอนุปริญญาตรีขึ้นไป ๔๔๐ คน รวมครูประถมศึกษา
 ศึกษาทั้งสิ้น ๙๐๘ คน แลวนำมาแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่มคือ

๑. กลุ่มครูประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓๖๘ คน
๒. กลุ่มครูประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ๑๘๘ คน
๓. กลุ่มครูประถมศึกษาสังกัดโรงเรียนราษฎร์ ๓๕๐ คน

เครื่องมือที่ใช้สำหรับหาข้อมูลมาวิจัยใช้แบบสอบถามที่ทัศนคติของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 เมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ก่อนนำแบบสอบถามดังกล่าว
 ไปทดสอบกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้ทำการทดลองจนได้ค่าความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้
 และได้แบบสอบถามรวม ๒๕ ข้อ ดังที่ได้เสนอไว้ในภาคผนวก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๙๐๘ คน โดยใช้ Chi -
 square test และได้ทำการเปรียบเทียบเป็นร้อยละเพื่อให้เห็นเด่นชัดขึ้นนั้น สรุป
 ผลการวิจัยเปรียบเทียบทัศนคติของครูประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบ
 ประชาธิปไตย ในจังหวัดสมุทรสาครได้ดังนี้คือ

๑. ครูประถมศึกษาชายและหญิงอายุระหว่าง ๑๔ - ๕๐ ปี มีทัศนคติใน
 การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจใน
 เรื่องการมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ช่วยปกครองประเทศกับ
 รัฐบาล การมีสิทธิในการรับรู้และสอบถามการดำเนินงานปกครองท้องถิ่นของผู้นำ
 การจังหวัดและนายอำเภอ การมีสิทธิเข้าสอส่งสอบถามร่วมมือในการปฏิบัติงาน
 ของรัฐบาล และใช้เครื่องมือสื่อสารมวลชนได้อย่างอิสระ การมีสิทธิสอบถามข้อของ
 ใจในนโยบายของรัฐบาลทั้งเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้อย่างกว้างขวาง และการมี
 สิทธิที่จะประท้วงร้องเรียนต่อรัฐบาลเพื่อให้เปลี่ยนแปลงนโยบายที่ไม่เห็นด้วยได้ทุก
 เวลา เหมือนๆกัน เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาชายและหญิงส่วนมากมีความ

รู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวข้างต้นก็มากเหมือนกัน

๒. ครูประถมศึกษาชายและหญิงอายุระหว่าง ๑๘ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับความสำนึกและความสนใจในเรื่องความรู้สึกอยากจะเข้าร่วมมือกับรัฐบาลช่วยแก้ปัญหาทาง เศรษฐกิจของประชาชน การสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นคงปลอดภัยแก่สังคมและชีวิตทรัพย์สินของประชาชน การสนับสนุนร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ปัญหาคาณาคมน การศึกษาและความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง มีความสำนึกร่วมรับผิดชอบกับรัฐบาลในการแก้ปัญหาข้าราชการที่ไม่ซื่อสัตย์และไม่ตั้งใจปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน ความสำนึกในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองตลอดเวลา มีความรู้สึกคับข้องใจเมื่อเกิดปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคม รู้สึกไม่สบายใจเมื่อไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร และมีแรงคล้อยใจใฝ่ฝันอยากเข้าร่วมกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย เหมือนๆกัน ส่วนเรื่องความสนใจในกิจกรรมทางการเมืองและตัวนักการเมือง เพื่อจะหาโอกาสเข้าไปร่วมแก้ปัญหาทางการเมืองการปกครองให้ดีขึ้น และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ตลอดเวลาแม้รัฐบาลจะปกครองเข้มแข็งปานใดก็ตามนั้น มีความสำนึกและความสนใจแตกต่างกัน เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาชายมีความสำนึกและความสนใจในเรื่องดังกล่าวแล้วมากกว่าครูประถมศึกษาหญิง แต่ครูประถมศึกษาชายและหญิงส่วนมากมีความสำนึกและความสนใจน้อย

๓. ครูประถมศึกษาชายและหญิงอายุระหว่าง ๑๘ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย เรื่องการไม่ยึดถือตัวบุคคลในการเลือกตั้ง การมองเห็นความสำคัญของยศ ตำแหน่งสูงๆ มีอิทธิพลและมีฐานะร่ำรวยในการเลือกตั้ง การมองเห็นความสำคัญของพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย และการมองเห็นความสำคัญที่ให้นักการเมืองสังกัดพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย แตกต่างกัน ส่วนเรื่องการยึดมั่นในพรรคการเมืองดี มีนโยบายดีและนิยมเลือกผู้แทนราษฎรทั้งพรรคนั้น มองเห็นความสำคัญเหมือนกัน เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาชายมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมือง

เมืองในระบบประชาธิปไตยมากกว่าครูประถมศึกษาหญิง ทั้งครูประถมศึกษาชายและหญิงส่วนมากยังมีถือคัมภีร์ ศาสนาตำแหน่งสูงๆ อิทธิพลและคนร่ำรวยในการเลือกตั้งและมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยนัยที่สุด

๔. ครูประถมศึกษาชายและหญิงอายุระหว่าง ๑๔ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และสนใจเข้าร่วมในกระบวนการกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เรื่องความสำคัญในการใช้กลุ่มผลประโยชน์เป็นเครื่องมือต่อรองกับรัฐบาล และความสำคัญของการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองอย่างกว้างขวาง แตกต่างกันไป ส่วนเรื่องความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ที่จะเป็นปัจจัยสนับสนุนการเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตยมีความชอบธรรมมากขึ้น มีความสนใจเข้าร่วมกระบวนการกลุ่มผลประโยชน์ และมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์เป็นปัจจัยทำให้การเมืองการปกครองมั่นคงก็ขึ้น และเกิดความยุติธรรมแก่สังคมมากขึ้นนั้น มองเห็นความสำคัญเหมือนกัน เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาชายและหญิงมองเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวแล้วทั้งหมดคนน้อยที่สุด

๕. ครูประถมศึกษาอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปี และ ๓๔ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนมากเหมือนกัน ส่วนเรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันก็คือ การมีสิทธิที่จะประท้วงโรงเรียนต่อรัฐบาลเพื่อให้เปลี่ยนแปลงนโยบายที่ไม่เห็นด้วยได้ตลอดเวลา เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาที่มีอายุทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจดีเป็นส่วนมาก และกลุ่มครูที่มีอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปี มีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มครูอายุระหว่าง ๓๔ - ๕๐ ปี

๖. ครูประถมศึกษาอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปี และ ๓๔ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับความสำนึกและความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เหมือนกัน และครูประถมศึกษาที่มีอายุทั้งสองกลุ่มนั้นมีความสำนึกและความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย

๑๙. ครูประถมศึกษาอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปีและ ๓๔ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตย เหมือนๆกัน เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาที่มีอายุทั้งสองกลุ่มมองเห็นความสำคัญน้อยและยังยึดถือตัวบุคคล ยศ ตำแหน่งสูงๆ อิทธิพล คนร่ำรวยในการเลือกตั้ง และไม่นิยมให้นักการเมืองสังกัดพรรคการเมืองมากที่สุดเหมือนๆกัน

๒๐. ครูประถมศึกษาอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปีและ ๓๔ - ๕๐ ปี มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และสนใจเข้าร่วมในกระบวนการกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ส่วนมากแตกต่างกัน กลุ่มครูที่มีอายุระหว่าง ๑๔ - ๓๓ ปีมองเห็นความสำคัญมากกว่ากลุ่มครูอายุ ๓๔-๕๐ ปี แต่ครูที่มีอายุทั้งสองกลุ่มนั้นมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และสนใจน้อยที่สุด

๒๑. ครูประถมศึกษาวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนมากเหมือนๆกัน ส่วนเรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันก็คือ การมีสิทธิในการรับรู้และสอบถามการดำเนินงานปกครองท้องถิ่นของข้าราชการจังหวัดและนายอำเภอ และการมีสิทธิเข้าสออสองสอบถามร่วมมือในการปฏิบัติงานของรัฐบาล และใช้เครื่องมือสื่อสารมวลชนไต่ถามอย่างอิสระ โดยทั่วไป ครูที่มีวุฒิทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความเข้าใจดี แต่ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรี

๒๒. ครูประถมศึกษาวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับความสำนึกและความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่เหมือนๆกัน เรื่องที่มีความสำนึกและความสนใจแตกต่างกันก็คือ ความสำนึกในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองตลอดเวลาแม้ว่ารัฐบาลจะปกครองเข้มแข็งปานใดก็ตาม แต่กลุ่มครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีความสำนึกและความสนใจมากกว่ากลุ่มครูวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรี และครูที่

มีวุฒิทั้งสองกลุ่มนี้ยังมีความสำคัญและความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย

๑๑. ครูประถมศึกษาวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมืองในระบบประชาธิปไตยส่วนมากแตกต่างกัน เมื่อกล่าวโดยทั่วไป ครูประถมศึกษาวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมองเห็นความสำคัญมากกว่าครูวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรี แต่ครูที่มีวุฒิทั้งสองกลุ่มตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้มากที่สุด และยังยึดถือค่านิยมในการเลือกตั้ง นิยมเลือกผู้แทนราษฎรที่มียศตำแหน่งสูงๆ มีอิทธิพลและมีฐานะร่ำรวย และไม่นิยมให้นักการเมืองสังกัดพรรคการเมืองมากที่สุด

๑๒. ครูประถมศึกษาวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรีและวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เกี่ยวกับการมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และสนใจเข้าร่วมในกระบวนการกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ส่วนมากเหมือนกัน ที่มองเห็นความสำคัญแตกต่างกันก็คือ เรื่องความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ที่จะเป็นปัจจัยสนับสนุนการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีความชอบธรรมมากขึ้น และครูที่มีวุฒิทั้งสองกลุ่มยังมองเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์และสนใจน้อยที่สุด กับครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญาตรีมองเห็นความสำคัญมากกว่าครูวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยทัศนคติของครูประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยในจังหวัดสมุทรสาครนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าจะเป็นแรงกลไกให้ผู้บริหารประเทศและนักการศึกษาทางการเมืองการปกครองทั้งหลายเกิดความคิดดังนี้คือ

๑. ผู้บริหารประเทศที่กำลังศึกษาพัฒนาประชาธิปไตยแก่ประชาชน เพื่อสร้างให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตยนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างให้แก่ครูประถมศึกษาเป็นอันดับแรก เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความ

สำนึกความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ครอบคลุมถึง ความสำคัญของการเลือกตั้ง ระบบพรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และกลุ่มอิทธิพลทางการเมือง เพื่อให้เป็นเครื่องมือพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ร่วมกันอันจะเป็นรากฐาน ที่มั่นคงในการปกครองระบบประชาธิปไตย และผลการวิจัยนี้ไต่ถามยืนยันให้ทราบว่า ครู ประถมศึกษาที่เป็นประชาชนกำลังประสบวิกฤตการณ์ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น ผู้บริหารประเทศควรจะตระหนักถึงการที่จะพัฒนา ประชาธิปไตยแก่ประชาชน จะต้องสร้างกระบวนการรวมกลุ่มเกล้าทางสังคมและทาง การเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยแก่ครูประถมศึกษา ให้เกิดขึ้น เพื่อจะได้ใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองที่สำคัญในการสร้างกระบวนการ รวมกลุ่มเกล้าทางสังคมและทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองใน ระบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนที่เป็นนักเรียน และครูประถมศึกษาบางส่วนก็อาจมี โอกาสช่วยผู้บริหารประเทศพัฒนาประชาธิปไตยแก่ประชาชนโดยตรงได้อีกด้วย

๒. นักการศึกษาทางการเมืองการปกครอง ก็อาจจะเกิดแนวความคิดว่า การที่จะสร้างประชาชนให้เป็นคนดี มีเหตุผล มีวัฒนธรรมทางการเมืองและมีส่วน ร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ถูกต่อนั้น ควรจะตระหนักถึงการปรับปรุง หลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน หนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ การสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน สิ่ง เหล่านี้จำเป็นต้องเป็นกระบวนการรวมกลุ่มเกล้านักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่จะต้องจัดให้ เกิดขึ้นเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ มีจิตใจและมีอุดมการณ์สอดคล้องกับการปกครองใน ระบบประชาธิปไตย และยังเป็นภารกิจผลต่อเนื่องแก่นักเรียนในโอกาสที่จะไปเป็น ครูประถมศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาประชาธิปไตยต่อไป

๓. จากผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษาที่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และจะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วนก็คือ เรื่องการมีสิทธิที่จะประท้วงร้องเรียนต่อรัฐบาล เพื่อให้เปลี่ยนแปลงนโยบายที่ไม่เห็น ด้ว การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองตลอดเวลา แม้รัฐบาลจะปกครองเข้มแข็งปาน

โลกก็ตาม การไม่ยึดถือตัวบุคคลในการเลือกตั้ง การไม่ยึดมั่นในเรื่องยศตำแหน่งสูงๆ อหิทธิพลและผู้มีฐานะร่ำรวยในการเลือกตั้ง มีความระหนักในเรื่องพรรคการเมือง นักการเมืองต้องสังกัดพรรคการเมือง และเห็นความสำคัญของกลุ่มผลประโยชน์ สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปกครองในระบบประชาธิปไตยมั่นคงและราบรื่น ผู้บริหารจะต้องริบวางโครงการให้ทุกฝ่ายช่วยกัน จัดอบรมสัมมนาครูประถมศึกษากันอย่างจริงจังด้วยความจริงใจให้คอเมืองกันตลอดไปทั้ง เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ให้เน้นไปทางกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อทำการปรับปรุง หลักสูตร การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการศึกษาให้หนักไปในทางละลายพฤติกรรมที่ไม่ใช้อำนาจข่มขู่การ เป็นประชาธิปไตย และมีความสำนึกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

๔. หากมีผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของครูประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยอีก โดยเฉพาะในจังหวัดอื่นๆในประเทศไทย สิ่งที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นก็คือ

๔.๑ ควรพิจารณาตัวแปรแทรกซ้อนที่สำคัญๆอีก เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ทางสังคม ทางการศึกษา และอายุควรกำหนดให้มีขอบเขตจำกัดและมีช่วงแคบเข้ามาอีก กล่าวคือ วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และอายุระหว่าง ๑๕ - ๓๐ ปีกับ ๓๑ - ๔๐ ปี ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลมาทำการศึกษาที่เป็นข้อเท็จจริงและเชื่อถือได้ ความสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

๔.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จะต้องมีการปรับปรุงใหม่อยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองของแต่ละจังหวัดมากที่สุด และในการดำเนินการทดสอบเพื่อหาข้อมูลทุกครั้ง ผู้ศึกษาจะต้องระมัดระวังให้มากที่สุดในการให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทุกประการในการหาข้อมูล และการสร้างบรรยากาศแก่ครูผู้ไปทดสอบให้เกิดศรัทธาที่จะตอบด้วยความจริงใจ ดังนั้น ผู้ศึกษาควรจะต้องออกไปทำการทดสอบด้วยตนเอง ถ้าละเลยในสิ่งเหล่านี้จะทำให้ได้ข้อมูลไม่เป็นไปตามความคาดหวังที่ตั้งไว้